ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного
виховання, здоров'я та туризму

_____ М.В. Маліков
(підпис) (ініціали та прізвище)
«_27_»_____08_____2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ МУЛЬТИСИСТЕМНІЙ ПАТОЛОГІЇ

підготовки магістрів
денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма **Фізична терапія**
спеціалізації І7.01 Фізична терапія
спеціальності І7 «Терапія та реабілітація»
галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

ВИКЛАДАЧ: Позмогова Наталія Василівна, к.мед.н., доцент, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
терапії та реабілітації

Протокол № 1_від «27»серпня 2026 р.
В.о. зав. кафедри к.біол.н., доцент
_____А.О. Кузнєцов
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми
_____М.В.Маліков
(підпис) (ініціали, прізвище)

Зв`язок з викладачем:
E-mail: *nat.pozmogova@gmail.com*
Сезн ЗНУ повідомлення:
https://moodle.znu.edu.ua/user/profile.php
Телефон: (061) 289-75-53
Кафедра: *терапії та реабілітації, 4-й корпус, ауд. 301*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія при мультисистемній патології» є формування у здобувачів освіти визначених освітньо-професійною програмою магістерського рівня вищої освіти «Фізична терапія» загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до реалізації індивідуальної програми фізичної терапії в осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

Курс відповідає вимогам сучасного ринку праці, надаючи необхідну теоретичну базу для подальшого засвоєння спеціальних дисциплін за професійним спрямуванням. Дисципліна розрахована на два семестри.

Пререквізити Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Нормальна та патологічна анатомія людини»; «Основи кардіології та пульмонології», «КРМ при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем», «КРМ при порушеннях опорно-рухового апарату», «КРМ при неврологічних дисфункціях».

Постреквізити Основні положення освітнього компонента застосовуються під час вивчення споріднених дисциплін упродовж двох років навчання на другому (магістерському) рівні, а також є основою для проходження профільних клінічних практик з фізичної терапії, зокрема «Клінічної практики з фізичної терапії» та «Клінічної науково-дослідної практики з фізичної терапії». Вони слугують базою для підготовки здобувачів вищої освіти до складання ЄДКІ інтегрованого тестового іспиту «Крок 2» за спеціальністю «Терапія та реабілітація», а також забезпечують необхідний фундамент для подальшого складання об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту (ОСП(К)І).

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**Денна форма здобуття освіти**
Статус дисципліни	**Обов'язкова**
Семестр	1-й
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість годин	150 год.
Лекційні заняття	16 год
Лабораторні заняття	24 год.
Самостійна робота	110 год
Консультації	*середа 11.25-12.45* *https://meet.google.com/ybs-kvcz-mzy*
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3081

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/результати навчання	**Методи навчання Форми і методи оцінювання**
ЗК01. Здатність планувати та управляти часом. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК01. Здатність професійно мислити, диференціювати проблеми фізичної, когнітивної, психоемоційної сфер, визначати обмеження рухових та поєднаних з ними функцій, активності та участі пацієнта за біоцсихосоціальною моделлю, обмеження життєдіяльності. СК02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування. СК03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень. СК04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії. СК05. Здатність безпечно та ефективно проводити втручання на основі принципів доказово-інформованої практики, застосовувати науково обґрунтовані засоби та методи, забезпечувати їх відповідність цілям фізичної терапії, функціональним можливостям та динаміці стану пацієнта/клієнта. СК06. Здатність провадити професійну діяльність в реабілітаційних закладах, відділеннях, підрозділах, а також у територіальних громадах, у складі мультидисциплінарної реабілітаційної команди або самостійно, співпрацюючи з іншими працівниками охорони здоров'я та зацікавленими особами. СК07. Здатність планувати, контролювати терапевтичне заняття, хід виконання програми фізичної терапії, аналізувати та інтерпретувати результати втручання, вносити корективи до розробленої програми чи компонентів індивідуального реабілітаційного плану, маршруту пацієнта. СК12. Здатність надавати першу домедичну допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини. СК13. Здатність надавати якісну реабілітаційну допомогу військовим, ветеранам війни та цивільному населенню, які	**Методи навчання** Словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, навчальна дискусія. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація, перегляд навчальних відеоматеріалів. Практичні методи: лабораторні роботи, аналіз клінічних кейсів. Самостійна аудиторна та поза аудиторна робота: вирішення ситуаційних задач, домашні завдання – усні та письмові. **Форми і методи оцінювання** - лабораторні роботи; - тестові завдання Moodle ЗНУ; - самостійна робота, розв'язання ситуаційних кейсів – завдання Moodle ЗНУ; - презентації результатів виконаних завдань; - залік.

постраждали внаслідок бойових дій, з урахуванням наявних реабілітаційних ресурсів Запорізького регіону. РН01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта. РН02 Дотримуватись юридичних та етичних вимог, провадити діяльність з Інформованої згоди пацієнта/клієнта. РН03 Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта. РН04 Оцінювати, обговорювати та застосовувати результати наукових досліджень у клінічній, науковій, освітній та адміністративній діяльності. РН05 Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення потреб, порушень функції, активності та участі. РН06 Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій. РН07 Демонструвати здатність до пацієнтоорієнтованої практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди. РН09 Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології. РН10 Визначати наявні ресурси фізичної терапії, встановлювати мету, цілі та завдання втручання. РН11 Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану. РН12 Реалізовувати програму фізичної терапії фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану, відповідно до наявних ресурсів. РН13 Контролювати тривалість та інтенсивність терапевтичних заходів в межах програми фізичної терапії та окремих занять. РН14 Коректувати перебіг виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів та динаміки стану пацієнта. РН22 Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах. РН23 Надавати якісну реабілітаційну допомогу військовим, ветеранам війни та цивільному населенню, які постраждали внаслідок бойових дій, з урахуванням наявних реабілітаційних ресурсів Запорізького регіону	

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні уявлення про мультисистемні захворювання. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи та супутній патології

Тема 1. Загальні уявлення про мультисистемні захворювання.

Метаболічний синдром. Системні захворювання сполучної тканини та аутоімунні процеси. Акубаротравма (контузія) у військово-службовців та її мультисистемні наслідки. Особливості обстеження хворих з мультисистемною патологією. Робота в складі мультидисциплінарної команди під час складання та обговорення програми. Особливості

та методика побудови програми фізичної реабілітації при мультисистемних захворюваннях. Основні принципи фізичної терапії при мультисистемній патології. Етапи реабілітаційного процесу. Особливості ведення хворих з мультисистемною патологією. Збір анамнезу. Визначення ведучої патології при складанні комплексів терапевтичних вправ. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії при мультисистемній патології. Ключові компоненти програми реабілітації. Показання для негайного припинення заняття. Надання долікарської допомоги при невідкладних станах.

Тема 2. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи

Загальні відомості про захворювання серцево-судинної системи. Засоби і форми реабілітаційного обстеження та впливу при серцево-судинних захворюваннях. Фізична реабілітація при ішемічній хворобі серця. Причини виникнення та механізм розвитку ішемічної хвороби серця. Класифікація. Стенокардія: клінічні прояви. Визначення толерантності до фізичного навантаження. Інфаркт міокарда. Етіологія та патогенез. Клініка. Етапи реабілітації. Методика проведення реабілітаційного обстеження хворих із захворюваннями серцево-судинної системи. Встановлення реабілітаційного діагнозу за МКФ. Аналіз отриманих даних та складання реабілітаційної програми. Методика складання програми фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи. Узгодження програми реабілітації з пацієнтом, його родиною, членами мультидисциплінарної команди. Реалізація реабілітаційної програми, моніторинг стану пацієнта. Надання долікарської допомоги при невідкладних станах.

Тема 3. Метаболічний синдром як мультисистемна патологія

Метаболічний синдром у пацієнтів з хворобами: ІХС, цукровий діабет, гіпертонічна хвороба. Взаємозв'язки між такими системами: серцево-судинна та дихальна: зміна толерантності до навантажень. Метаболічний синдром: абдомінальне ожиріння, інсулінорезистентність, гіпертонічна хвороба, дисліпідемія. Настанова 00498: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування, метаболічного синдрому. Методика збору скарг та анамнезу. Комплексне обстеження хворого з метаболічними розладами. Прогнозування результатів фізичної терапії пацієнтів/клієнтів при мультисистемній патології.

Тема 4. Реалізація програми фізичної терапії при метаболічному синдромі.

Мультидисциплінарний підхід до реабілітації. Особливості програми фізичної терапії для хворих на ожиріння та стенокардію, гіпертонію та цукровий діабет. Визначення ведучої патології при складанні комплексів терапевтичних вправ. Дозування фізичних навантажень, контроль за суб'єктивними та об'єктивними показниками: самопочуттям хворого, рівнем глюкози в крові та сечі, масою тіла та іншим. Зниження ваги за допомогою дієти і підвищення рівня фізичної активності: регулярні фізичні вправи (не менше 30 хвилин на день, 5 разів на тиждень), аеробні вправи: ходьба, біг, плавання. Особливості проведення занять у хворих на діабет та супутню патологію: не раніше ніж через годину після ін'єкції інсуліну і легкого сніданку. Лікувальний масаж, фізіотерапія у відновному лікуванні.

Змістовий модуль 2 Фізична терапія при захворюваннях дихальної системи та супутній патології. Мультисистемний запальний синдром, асоційований з COVID-19.

Тема 5. Загальні уявлення про захворювання дихальної системи. Короткі анатомо-фізіологічні дані. Основні нозологічні форми: бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма, бронхоектатична хвороба. Фізична терапія при неспецифічних захворюваннях легень. Методика проведення реабілітаційного обстеження при захворюваннях органів дихання. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії.

Програми фізичної терапії для пацієнтів пульмонологічного профілю за окремими нозологічними формами. Алгоритм програми з фізичної терапії: клінічний діагноз, скарги, анамнез хвороби, анамнез життя, реабілітаційне обстеження, реабілітаційний діагноз, етап реабілітації та руховий режим, засоби фізичної терапії, їх дозування та послідовність виконання, рекомендації щодо подальшої реабілітації.

Тема 6. Мультисистемний запальний синдром, асоційований з COVID-19 з генералізованою реакцією запалення серця, легеней, нирок, шкіри та очей. Шляхи передачі. Діагностика. Клінічна картина коронавірусної хвороби COVID-19 від безсимптомної або легкої респіраторної інфекції чи гастроентериту до пневмонії, що може ускладнитись гострою дихальною недостатністю. Тромбоемболічні ускладнення, групи ризику. Пацієнти, із середньою тяжкістю і тяжким перебігом COVID-19, що потребують госпіталізації, можуть мати такі ускладнення як пневмонія, гіпоксемічна дихальна недостатність, сепсис, кардіоміопатія та аритмія, гостра недостатність нирок та ускладнення від тривалої госпіталізації, включаючи вторинні бактеріальні інфекції. .Тривалі постінфекційні симптоми: стомлюваність, головний біль, порушення уваги, випадання волосся, задишка, інші респіраторні симптоми, серцеві симптоми та болі в суглобах. Post-COVID-19.

Тема 7. Реабілітаційне оцінювання: вибір інструментів оцінювання на основі Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ): оцінювання дихання, стану серцево-судинної системи, мобільності, розладів ковтання, когнітивних порушень і психічних розладів. Оцінювання потреб пацієнта у реабілітації у формі самозвіту за шкалою Post-COVID-19. Протокол надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам. Організація роботи та склад мультидисциплінарної реабілітаційної команди, що забезпечує надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з COVID-19 в гострому, післягострому та довготривалому періодах реабілітації.

Тема 8. Реалізація програми фізичної терапії у пацієнтів з COVID-19 та реконвалесцентів. Складання реабілітаційного плану втручання мультидисциплінарною реабілітаційною командою. Критерії залучення пацієнтів із COVID-19 до фізичної терапії. Завдання фізичної терапії в гострому періоді: профілактика аспіраційнійної пневмонії. Позиціювання пацієнта з метою оптимізації легеневої вентиляції (лежачи на животі, сидячи, напівсидячи, тощо) з ретельним контролем показників: зміна рівня свідомості, запаморочення, головокружіння, пітливість, зміна кольору шкіри, біль, втома, вітальні показники (пульс, артеріальний тиск, сатурація, частота дихання). Виконання пасивних рухів у суглобах верхніх і нижніх кінцівок для попередження виникнення контрактур (пасивна мобілізація). Показання для припинення обстеження/втручання. Завдання фізичної терапії у пацієнтів із середньою тяжкістю і тяжким перебігом COVID-19: підтримка дихання шляхом розширення грудної клітки та мобілізації / виведення мокротиння (секрету). Активна мобілізація (активні фізичні вправи) спрямовані на підвищення (або підтримку) фізичного функціонування та незалежності активності повсякденної життєдіяльності. Підтримка самоконтролю вдома (контроль частоти серцевих скорочень, артеріального тиску та SpO2), терапевтичні аеробні вправи для нижніх кінцівок (наприклад, ходьба); терапевтичні вправи для зміцнення верхніх кінцівок (наприклад, із обтяжувачами з невеликою вагою, еластичними стрічками тощо); терапевтичні вправи для

зміцнення нижніх кінцівок (наприклад, присідання). Оцінка ефективності мультидисциплінарної стратегії реабілітації осіб з постковідним синдромом в контексті оцінювання функціональних результатів: фізичної працездатності, вираженості задишки, втоми, психоемоційного статусу та когнітивного функціонування та якості життя.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**	**Згідно з розкладом**
1	***2***	***3***	***4***
Змістовий модуль 1 Загальні уявлення про мультисистемні захворювання. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи та супутній патології			
Лекція 1	**Загальні уявлення про мультисистемні захворювання**. Метаболічний синдром. Системні захворювання сполучної тканини та аутоімунні процеси. Акубаротравма (контузія) у військово-службовців та її мультисистемні наслідки. Особливості обстеження хворих з мультисистемною патологією. Робота в складі мультидисциплінарної команди під час складання та обговорення програми. Особливості та методика побудови програми фізичної реабілітації при мультисистемних захворюваннях. Основні принципи фізичної терапії при мультисистемній патології. Етапи реабілітаційного процесу. Особливості ведення хворих з мультисистемною патологією. Збір анамнезу. Визначення ведучої патології при складанні комплексів терапевтичних вправ. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії при мультисистемній патології. Ключові компоненти програми реабілітації. Показання для негайного припинення заняття. Надання долікарської допомоги при невідкладних станах.	2	*тиждень 1*
Лабораторна робота 1	Надання долікарської допомоги при невідкладних станах	*2*	*тиждень 1*
Самостійна робота 1	Розбір клінічних кейсів	*28*	*тиждень 1*

Лекція 2	***Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи*** Загальні відомості про захворювання серцево-судинної системи. Засоби і форми реабілітаційного обстеження та впливу при серцево-судинних захворюваннях. Фізична реабілітація при ішемічній хворобі серця. Причини виникнення та механізм розвитку ішемічної хвороби серця. Класифікація. Стенокардія: клінічні прояви. Визначення толерантності до фізичного навантаження. Інфаркт міокарда. Етіологія та патогенез. Клініка. Етапи реабілітації. Методика проведення реабілітаційного обстеження хворих із захворюваннями серцево-судинної системи. Встановлення реабілітаційного діагнозу за МКФ. Аналіз отриманих даних та складання реабілітаційної програми. Методика складання програми фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи. Узгодження програми реабілітації з пацієнтом, його родиною, членами мультидисциплінарної команди. Реалізація реабілітаційної програми, моніторинг стану пацієнта. Надання долікарської допомоги при невідкладних станах.	*2*	*тиждень 2*
Лабораторна 2	Методика проведення реабілітаційного обстеження хворих із захворюваннями серцево-судинної системи	2	*тиждень 2*
Лабораторна 3	Методика складання програми фізичної реабілітації при захворюваннях серцево-судинної системи.	2	*тиждень 2*
Лекція 3	**Метаболічний синдром як мультисистемна патологія**. Метаболічний синдром у пацієнтів з хворобами: ІХС, цукровий діабет, гіпертонічна хвороба. Взаємозв'язки між такими системами: серцево-судинна та дихальна: зміна толерантності до навантажень. Метаболічний синдром: абдомінальне ожиріння, інсулінорезистентність, гіпертонічна хвороба, дисліпідемія. Настанова 00498: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика, лікування, метаболічного синдрому. Методика збору скарг та анамнезу. Комплексне обстеження хворого з метаболічними розладами. Прогнозування результатів фізичної терапії пацієнтів/клієнтів при мультисистемній патології.	2	*тиждень 3*
Лабораторна 4	Методика збору скарг та анамнезу. Комплексне обстеження хворого з метаболічними розладами	2	*тиждень 3*
Самостійна робота 2	Розбір клінічних кейсів	*27*	*тиждень 3*

Лекція 4	Реалізація програми фізичної терапії при метаболічному синдромі. Особливості програми фізичної терапії для хворих на ожиріння та стенокардію, гіпертонію та цукровий діабет. Визначення ведучої патології при складанні комплексів терапевтичних вправ. Дозування фізичних навантажень, контроль за суб'єктивними та об'єктивними показниками: самопочуттям хворого, рівнем глюкози в крові та сечі, масою тіла та іншим. Зниження ваги за допомогою дієти і підвищення рівня фізичної активності: регулярні фізичні вправи (не менше 30 хвилин на день, 5 разів на тиждень), аеробні вправи: ходьба, біг, плавання. Особливості проведення занять у хворих на діабет та супутню патологію: не раніше ніж через годину після ін'єкції інсуліну і легкого сніданку. Лікувальний масаж, фізіотерапія у відновному лікуванні.	2	*тиждень 4*
Лабораторна 5	Особливості програми фізичної терапії для хворих на ожиріння та стенокардію, гіпертонію та цукровий діабет. Визначення ведучої патології при складанні комплексів терапевтичних вправ.	2	*тиждень 4*
Лабораторна 6	Розбір клінічних кейсів	*2*	*тиждень 4*
Змістовий модуль 2 Фізична терапія при захворюваннях дихальної системи та супутній патології. Мультисистемний запальний синдром, асоційований з COVID-19			
Лекція 5	***Загальні уявлення про захворювання дихальної системи.*** Короткі анатомо-фізіологічні дані. Основні нозологічні форми: бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма, бронхоектатична хвороба. Фізична терапія при неспецифічних захворюваннях легень. Методика проведення реабілітаційного обстеження при захворюваннях органів дихання. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії. Програми фізичної терапії для пацієнтів пульмонологічного профілю за окремими нозологічними формами. Алгоритм програми з фізичної терапії: клінічний діагноз, скарги, анамнез хвороби, анамнез життя, реабілітаційне обстеження, реабілітаційний діагноз, етап реабілітації та руховий режим, засоби фізичної терапії, їх дозування та послідовність виконання, рекомендації щодо подальшої реабілітації.	2	*тиждень 5*
Лабораторна 7	Методика збору скарг та анамнезу.. Методика обстеження хворого з захворюваннями дихальної системи	2	*тиждень 5*

Самостійна робота 3	Розбір клінічних кейсів	27	*тиждень 5*
Лекція 6	***Мультисистемний запальний синдром, асоційований з COVID-19*** з генералізованою реакцією запалення серця, легеней, нирок, шкіри та очей. Шляхи передачі. Діагностика. Клінічна картина коронавірусної хвороби COVID-19 від безсимптомної або легкої респіраторної інфекції чи гастроентериту до пневмонії, що може ускладнитись гострою дихальною недостатністю. Тромбоемболічні ускладнення, групи ризику. Пацієнти, із середньою тяжкістю і тяжким перебігом COVID-19, що потребують госпіталізації, можуть мати такі ускладнення як пневмонія, гіпоксемічна дихальна недостатність, сепсис, кардіоміопатія та аритмія, гостра недостатність нирок та ускладнення від тривалої госпіталізації, включаючи вторинні бактеріальні інфекції. .Тривалі постінфекційні симптоми: стомлюваність, головний біль, порушення уваги, випадання волосся, задишка, інші респіраторні симптоми, серцеві симптоми та болі в суглобах. Post-COVID-19.	2	*тиждень 6*
Лабораторна 8	Робота зі стандартами та клінічними рекомендаціями	2	*тиждень 6*
Лабораторна 9	Розбір клінічних кейсів	2	*тиждень 6*
Лекція 7	***Реабілітаційне оцінювання: вибір інструментів оцінювання на основі Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ):*** оцінювання дихання, стану серцево-судинної системи, мобільності, розладів ковтання, когнітивних порушень і психічних розладів. Оцінювання потреб пацієнта у реабілітації у формі самозвіту за шкалою Post-COVID-19. Протокол надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з коронавірусною хворобою (COVID-19) та реконвалесцентам. Організація роботи та склад мультидисциплінарної реабілітаційної команди, що забезпечує надання реабілітаційної допомоги пацієнтам з COVID-19 в гострому, післягострому та довготривалому періодах реабілітації.	2	*тиждень 7*
Лабораторна 10	Комплексне обстеження хворого з з COVID-19	2	*тиждень 7*

Самостійна робота 4	Розбір клінічних кейсів	28	*тиждень 7*
Лекція 8	***Реалізація програми фізичної терапії у пацієнтів з COVID-19 та реконвалесцентів***. Складання реабілітаційного плану втручання мультидисциплінарною реабілітаційною командою. Критерії залучення пацієнтів із COVID-19 до фізичної терапії. Завдання фізичної терапії в гострому періоді: профілактика аспіраційнійної пневмонії. Позиціювання пацієнта з метою оптимізації легеневої вентиляції (лежачи на животі, сидячи, напівсидячи, тощо) з ретельним контролем показників: зміна рівня свідомості, запаморочення, головокружіння, пітливість, зміна кольору шкіри, біль, втома, вітальні показники (пульс, артеріальний тиск, сатурація, частота дихання). Виконання пасивних рухів у суглобах верхніх і нижніх кінцівок для попередження виникнення контрактур (пасивна мобілізація). Показання для припинення обстеження/втручання. Завдання фізичної терапії у пацієнтів із середньою тяжкістю і тяжким перебігом COVID-19: підтримка дихання шляхом розширення грудної клітки та мобілізації / виведення мокротиння (секрету). Активна мобілізація (активні фізичні вправи) спрямовані на підвищення (або підтримку) фізичного функціонування та незалежності активності повсякденної життєдіяльності. Підтримка самоконтролю вдома (контроль частоти серцевих скорочень, артеріального тиску та SpO2), терапевтичні аеробні вправи для нижніх кінцівок (наприклад, ходьба); терапевтичні вправи для зміцнення верхніх кінцівок (наприклад, із обтяжувачами з невеликою вагою, еластичними стрічками тощо); терапевтичні вправи для зміцнення нижніх кінцівок (наприклад, присідання). Оцінка ефективності мультидисциплінарної стратегії реабілітації осіб з постковідним синдромом в контексті оцінювання функціональних результатів: фізичної працездатності, вираженості задишки, втоми, психоемоційного статусу та когнітивного функціонування та якості життя.	2	*тиждень 8*
Лабораторне заняття 11	Оцінка ефективності мультидисциплінарної стратегії реабілітації осіб з постковідним синдромом	2	*тиждень 8*

Лабораторне заняття 12	Розбір клінічних кейсів	2	*тиждень 8*

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу***	**Критерії оцінювання та термін виконання ***	**Усього балів**
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Поточний контроль				
Лабораторна робота № 1-5	- виконання лабораторної роботи	- Засвоєння теоретичних знань лекційного курсу; набуття практичних навичок	20	**20**
Поточне тестування 1	Moodle ЗНУ – Тест 1	оцінка теоретичних знань	10	**10**
Лабораторна робота № 6-12	- виконання лабораторної роботи	- Засвоєння теоретичних знань лекційного курсу; набуття практичних навичок	20	**20**
Поточне тестування 2	Moodle ЗНУ – Тест 2	оцінка теоретичних знань	10	**10**
Усього за поточний контроль				**60**
Підсумковий контроль				
	Теоретичне завдання	Підсумковий тестовий контроль у системі Moodle ЗНУ	**10**	**10**
	Практичне завдання	Індивідуальне дослідницьке завдання / Груповий інформаційний проект	**10**	**10**
	Залік		**20**	**20**
Усього за підсумковий контроль				**40**

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація різних нозологічних форм: навчально-методичний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності «Фізична реабілітація». Запоріжжя: ЗНУ, 2015. 120 с.

2. Богдановська Н. В., Кальонова І. В. Фізична реабілітація засобами фізіотерапії : підручник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фізична реабілітація». Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 296 с.

3. Богдановська Н. В., Кальонова І., Позмогова Н. В., Бойченко К. Ю. Effectiveness of body weight supported treadmill training for gait recovery in patients after ischemic stroke. Zdravotnícke listy. 2024. Т. Ročník 12. № Číslo 2. С. 25-31. URL: https://zl.tnuni.sk/fileadmin/Archiv/2024/2024-12.c.2/ZL_2024_12_2_05_Bogdanovska.pdf. Scopus

4. Горбатюк С. О. Фізична реабілітація та рухова активність при порушеннях функції опорно-рухової системи : навчальний посібник. Київ : Видавництво

«Підручники та Посібники», 2008. 192 с.

5.Кальонова І., Богдановська Н. В., Позмогова Н. В. Ефективність аеробних тренувань у фізичній терапії хвороби Паркінсона: діагностичні критерії та клінічні результати. Public Health Journal. 2025. № 1. С. 117-124. URL: https://doi.org/10.32782/pub.health.2025.1.16.

6. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи : навчальний посібник. Київ : Олімпійська література, 2006. 196 с.

7. Мухін В. Н. Фізична реабілітація : підручник. Київ : Олімпійська література, 2000. 422 с.

8. Основи фізичної реабілітації : навчальний посібник / за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. Тернопіль: ТНПУ, 2010. 234 с.

9.Позмогова Н.В., Бессарабова О.В., Потапова О. В. Фізична терапія при складних комбінованих травмах довгих трубчастих кісток у хворих з саркопенією в геріатрії Перспективи та інновації науки № 1(59) 2026, С. 2599-2608

10.Позмогова Н.В., Богдановська Н.В., Кальонова І.В. Ефективність комплексної програми психофізіологічної реабілітації у військових-учасників бойових дій. Фізичне виховання та спорт (розділ реабілітація). 2024. № 1. С. 162-168. URL: https://journalsofznu.zp.ua/index.php/sport/article/view/4186

11.Страколист Г. М. Позмогова Н. В. Доказові аспекти домедичної допомоги при гіпоглікемії у пацієнтів з цукровим діабетом у практиці фізичного терапевта. *Академічні візії* вип. 47 2025, С.1-8 https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/3101

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : http:// www.nbuv.au

2. Метод Козявкіна – система інтенсивної нейрофізіологічної реабілітації : посібник реабілітолога / за редакцією проф. Козявкіна В.І. URL: http://www.reha.lviv.ua/fileadmin/books/posibnyk/New_book_SINR.pdf

3. Медична та соціальна реабілітація : навчальний посібник / за заг. ред. І. Р. Місули, Л. О. Вакуленко. Тернопіль : ТДМУ, 2005. 402 с. URL: http://intranet.tdmu.edu.ua/data/books/MedS_reab.pdf

4. «Доказова База Даних з Фізичної Терапії (Physiotherapy Evidence Database)». URL : https://pedro.org.au/ukrainian/

5. Фізіопедія. Physiopedia. URL : https://www.physio-pedia.com/Physiopedia *патології*

6. Shirley Ryan AbilityLab. URL : https://www.sralab.org/

7. Реабілітаційні ресурси ReLAB-HS. URL : https://resources.relabhs.org/uk/

8. Українська Асоціація фізичної терапії. URL : https://uapt.org.ua/uk/home/ 9. Посилання на відеоматеріали в системі Moodle.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс зорієнтовано на максимальне практичне відпрацювання навичок фізичного терапевта, що можливо виключно при виконанні лабораторних завдань при спостереженні викладача, який корегує техніку втручання та виправляє помилки.

Теоретична підготовка до лабораторної роботи має бути виконана перед заняттям. Пропуски можливі лише з поважної причини. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Накопичення відпрацювань неприпустиме! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Індивідуальні дослідницькі завдання та інші письмові роботи з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це *плагіат*. Будь-яка використана інформація (текст, фото, ілюстрації тощо) має бути правильно процитована з посиланням на автора. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу).

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для

надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони).
Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius